

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรปลูกลำไยบ้านสบเมย ตำบลทาขุมเงิน อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2556

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เกษตรกรปลูกลำไย ที่อาศัยอยู่ในบ้านสบเมย ตำบลทาขุมเงิน อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จำนวน 759 คน จาก 250 ครัวเรือน(สำนักงานเกษตรจังหวัดลำพูน, 2555)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้คือ เกษตรกรปลูกลำไย ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านสบเมย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีประมาณกลุ่มตัวอย่างจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซีร์ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนประมาณ 255 ราย ผู้ศึกษาดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

1. อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป
2. ประกอบอาชีพปลูกลำไยตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป
3. ศึกษานสารกำจัดศัตรูพืชในขั้นตอนการดูแลรักษาต้นลำไยและผลผลิต
4. สามารถสื่อสารความหมายและเข้าใจภาษาไทย
5. ยินดีเข้าร่วมการศึกษาด้วยความสมัครใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ที่ดัดแปลงมาจากแบบสัมภาษณ์ในส่วนของพฤติกรรมการป้องกันการสัมผัสสารเคมีกำจัดศัตรูพืช(อรุณี จัน ไชยชนะ, 2552) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรม แบ่งเป็น 2 ส่วน (ภาคผนวก ก) ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพลูกำไย

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ในประเด็น ชนิด ปริมาณ ระยะเวลาการสัมผัสหรือใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิดและ 2) ข้อมูลพฤติกรรมก่อนใช้ ขณะใช้ และหลังใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 3 ระดับ โดยมีความหมายดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง หมายถึง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีการปฏิบัติตามข้อความในประโยชน์นั้นเป็นประจำสม่ำเสมอทุกครั้ง

ปฏิบัติบางครั้ง หมายถึง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีการปฏิบัติตามข้อความในประโยชน์นั้นไม่สม่ำเสมอ

ไม่เคยปฏิบัติ หมายถึง ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ไม่เคยปฏิบัติตามข้อความในประโยชน์นั้นเลย

เกณฑ์การให้คะแนนข้อมูลพฤติกรรม ซึ่งมีข้อความทางบวกและข้อความทางลบ ได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ปฏิบัติทุกครั้ง	3 คะแนน	1 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	2 คะแนน	2 คะแนน
ไม่เคยปฏิบัติ	1 คะแนน	3 คะแนน

การแปลผลความหมายคะแนนของพฤติกรรมก่อนใช้ ขณะใช้ และหลังใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) คะแนนพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ในการแบ่งเพื่อกำหนดช่วงคะแนนเป็น 2 ระดับ ดังนี้

คะแนน > ค่าเฉลี่ย หมายถึง มีพฤติกรรมป้องกันสารเคมีกำจัดศัตรูพืช อยู่ในระดับสูง

คะแนน $\leq$ ค่าเฉลี่ย หมายถึง มีพฤติกรรมป้องกันสารเคมีกำจัดศัตรูพืช อยู่ในระดับต่ำ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความตรงด้านเนื้อหา(content validity)

ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชไปตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านอาชีพอนามัย จำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ข) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถาม จากนั้นคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index [CVI]) ได้เท่ากับ 0.99 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

การหาความเชื่อมั่น (reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ไปทดลองใช้กับเกษตรกรสวนลำไย จำนวน 15 ราย ในเขตหมู่บ้านสัน ตำบลทาจุมเงิน อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน คำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ในส่วนของพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เท่ากับ 0.80 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยทำหนังสือขอรับการพิจารณารับรองจริยธรรมต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยสาขาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภายหลังจากเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมแล้ว ผู้ศึกษาได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างทราบ ขอความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ โดยกลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิเสธหรือยุติการตอบแบบสัมภาษณ์ได้ทุกเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะไม่มีการเปิดเผยให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มตัวอย่าง จะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมและนำมาใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้นำชุมชน เพื่อขออนุญาตดำเนินการศึกษาในกลุ่มเกษตรกรชาวสวนลำไย ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่บ้านสบเมยตำบลทาจุมเงิน อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
2. ผู้ศึกษาเข้าพบผู้นำชุมชนบ้านสบเมย ตำบลทาจุมเงิน อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ใน

การศึกษา ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินการศึกษา และขอความร่วมมือในการดำเนินการศึกษา พร้อมทั้งนัดวันเวลาในการเข้าไปทำการรวบรวมข้อมูล

3. เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้นำชุมชนบ้านสบเมย ตำบลทาขุมเงิน อำเภอแม่ทาจังหวัดลำพูนแล้ว ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เข้าพบกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาพร้อมทั้งการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างเมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมศึกษา ผู้ศึกษาขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างลงชื่อในใบยินยอมการศึกษาได้ กลุ่มตัวอย่างที่ยินดีเข้าร่วมวิจัย จำนวน 255 ราย จากนั้นจึงดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสัมภาษณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ข้อมูลพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved